

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням п'ятої сесії
обласної ради шостого скликання
від 30 вересня 2011 року
у редакції рішення двадцять п'ятої
сесії обласної ради сьомого
скликання від _____ 2020 року
№ _____

**ОБЛАСНА ЦІЛЬОВА ДОВГОСТРОКОВА ПРОГРАМА
«МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ЧЕРНІГІВЩИНИ»
на 2011-2025 роки**

ЗМІСТ

Назва розділу	стор.
1. Паспорт обласної цільової довгострокової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2011-2025 роки (далі - Програма)	3
2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма	4-5
3. Мета Програми	5-6
4. Шляхи розв'язання проблем	6
5. Фінансове забезпечення Програми	7
6. Напрямки діяльності, заходи та результативні показники виконання Програми	7-8
7. Координація та контроль за ходом виконання Програми	8
8. Додатки до Програми:	
Додаток 1. Напрямки діяльності та заходи з виконання обласної цільової довгострокової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2011-2025 роки.	
Додаток 2. Ресурсне забезпечення обласної цільової довгострокової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2011-2025 роки.	
Додаток 3. Відкриття філій та класів мистецьких шкіл в сільській місцевості.	
Додаток 4. Відкриття нових спеціалізацій в мистецьких школах.	
Додаток 5. Результативні показники виконання напрямків діяльності та заходів з виконання обласної цільової довгострокової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2011-2025 роки.	

1. ПАСПОРТ
Обласної цільової довгострокової програми «Мистецька освіта Чернігівщини»
на 2011-2025 роки

1	Ініціатор розроблення Програми	Обласна державна адміністрація
2	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Бюджетний кодекс України, Закони України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про позашкільну освіту», «Про культуру», «Про місцеве самоврядування в Україні» (пункт 16 частини 1 статті 43), Укази Президента України від 30.09.2010 № 926 «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні», № 927 «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарованих і талановитих дітей та молоді» та інші чинні нормативно-правові акти у сфері культурно-мистецької освіти.
3	Розробник Програми	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації
4	Відповідальний виконавець Програми	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації
5	Учасники Програми	Обласна державна адміністрація, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, районні державні адміністрації, виконкоми міських рад Чернігова, Ніжина, Прилук, Н-Сіверського, об'єднані територіальні громади, комунальні заклади фахової передвищої освіти: «Чернігівський фаховий музичний коледж ім. Л.М.Ревуцького», «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької»
6	Термін реалізації Програми	2011-2025 роки
6.1	Етапи виконання Програми	I етап 2011-2015 роки II етап 2016-2020 роки III етап 2021-2025 роки
7	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	обласний та місцеві бюджети
8	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Всього – 339236,654 тис. грн., у тому числі: - кошти обласного бюджету – 313984,414 тис. грн., у тому числі власні надходження – 10515,0 тис.грн. - кошти місцевих бюджетів – 25252,24 тис. грн

2. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Важливою складовою національних інтересів України є забезпечення розвитку культури, мистецтва, відродження духовності. Вплив культури на існуючі суспільні потреби є особливо важливим для інноваційного процесу розвитку громади, який включає як формування нових запитів у споживачів культурно-мистецької продукції, так і їх задоволення.

Головне місце у процесі становлення й розвитку національного культурного середовища займає мистецька освіта.

Найважливіша місія сучасної мистецької освіти – виявляти, плекати й розвивати здатність до творчості в кожного, хто виявив здібності та бажання навчатися мистецтву.

Враховуючи глибокі зміни, що відбулись в суспільстві, мистецька освіта вимагає кардинального осучаснення, зміни стандартів діяльності, актуалізації змісту, а також реформування функцій управління на всіх рівнях.

З огляду на виклики, пов'язані з процесами децентралізації та реформування сфер освіти і культури, слід акцентувати увагу на пріоритетності розвитку мистецької освіти всіх рівнів, а передусім – початкової мистецької освіти.

Актуальною залишається проблема збереження та розвиток мережі мистецьких шкіл в умовах децентралізації, створення умов для здобуття початкової мистецької освіти всіх верств населення з урахуванням інтересів громади, впровадження інклюзивної мистецької освіти.

В області діє 39 мистецьких шкіл, з них 20 дитячих музичних шкіл, 17 шкіл мистецтв, дитячі художня та хореографічна школи. В них навчається 9276 учнів, що становить 9,8% від загальної кількості дітей шкільного віку.

Забезпечення функціонування шкіл мистецтв при Чернігівському фаховому музичному коледжі ім. Л.М. Ревуцького та Ніжинському фаховому коледжі культури і мистецтв імені Марії Заньковецької як центрів початкової мистецької освіти, зумовлене необхідністю апробації новітніх технологій, навчальних програм, нарощування методичного та практичного досвіду, в контексті підготовки молодих фахівців для забезпечення кваліфікованими кадрами закладів культури і мистецтв Чернігівської області.

Якість освіти учнів в великій мірі залежить від рівня професійної майстерності педагогічного колективу школи. Освітній процес у школах забезпечують 998 викладачів, 704 з них мають повну вищу освіту, що нараховує 70,5% від загальної кількості викладачів. Вищу кваліфікаційну категорію мають 371 викладач, 182 викладача – першу категорію, 161 викладач – другу категорію. Педагогічні звання отримали 195 викладачів, почесні звання – 18 викладачів, науковий ступень мають 5 викладачів.

Невід'ємною частиною підвищення фахового рівня викладачів є проведення обласних конференцій, семінарів, круглих столів обміну досвідом роботи, засідань міських, районних, обласних методичних об'єднань з усіх спеціалізацій, заходів з підвищення кваліфікації.

У 2019-2020 навчальному році проведено 12 обласних конференцій

викладачів на тему «Перспективи розвитку мистецької освіти в Чернігівському регіоні». В роботі конференцій взяли участь 607 викладачів з Чернігівської області, а також з міст Біла Церква, Київ та Славутич. До участі в організації конференції та підготовці доповідей долучилися 66 провідних викладачів музичного коледжу та мистецьких шкіл області.

Викладачі мистецьких шкіл є активними учасниками заходів з підвищення кваліфікації, організованих обласним методичним об'єднанням викладачів мистецьких навчальних закладів. Протягом 2019 року проведено 20 майстер-класів, лекцій-концертів, семінарів, науково-методичних доповідей та презентації тощо. Всього у цих заходах взяло участь 577 викладачів мистецьких навчальних закладів області.

Важливою складовою освітнього процесу є участь дітей у творчих змаганнях різних рівнів, музично-освітня, концертна діяльність, що сприяє підвищенню професійного рівня як учнів, так і викладачів. Щорічно, у середньому близько 17% від загального контингенту учнів мистецьких шкіл області є переможцями обласних, Всеукраїнських, Міжнародних конкурсів від загального контингенту учнів мистецьких шкіл області.

Постійно працює Рада директорів мистецьких шкіл, де обговорюються нагальні питання функціонування та розвитку шкіл на етапі реформування освітніх послуг.

Нагальною проблемою є проведення поточних та капітальних ремонтів мистецьких шкіл області, модернізація класів відповідно до існуючих норм, заходи енергозбереження, проведення капітального ремонту будівлі школи мистецтв при Чернігівському фаховому музичному коледжі ім. Л.М.Ревуцького для дотримання вимог щодо охорони дитинства, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм, техніки безпеки.

Враховуючи незадовільний стан приміщення школи мистецтв при Чернігівському фаховому музичному коледжі ім. Л.М. Ревуцького у 2019 році була виготовлена проектно-кошторисна документація на капітальний ремонт будівлі. Проект передбачає 7174,964 тис.грн. для здійснення капітального ремонту з застосуванням енергозберігаючих технологій по комплексній термомодернізації приміщення, заміну вікон, дверей, зовнішнє утеплення та опорядження фасаду, ремонт покрівлі, встановлення пандусу, ремонт цоколю, ганків, вимощення, санвузлів. Протягом 2019 року було проведено експертизу проектно-кошторисної документації за всіма напрямками згідно постанови Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 року № 560.

Трансформаційні процеси, що відбуваються як в сфері освіти України сучасного періоду загалом, так і в сфері мистецької освіти Чернігівщини, зумовлюють необхідність внесення змін до обласної цільової довгострокової програми «Мистецька освіта Чернігівщини» 2011-2025 роки.

Реформа децентралізації включає фінансову децентралізацію, тому відбувається передача значних повноважень від державних органів об'єднаним територіальним громадам, що є найближчими до людей і мають значну автономію повноважень.

Сучасна мистецька школа є повноцінним суб'єктом у житті громади, бере участь в організації її культурного життя. Початкова мистецька освіта є

базовою культурною послугою для різних категорій громадян без вікових обмежень, доступною за місцем проживання.

3. МЕТА ПРОГРАМИ

Метою Програми є збереження, модернізація та подальший розвиток системи мистецької освіти в умовах освітньої реформи та децентралізації, формування потреби громадян у якісному мистецькому продукті, заохочення до його споживання не тільки здобувачів початкової мистецької освіти, але й інших мешканців громади, забезпечення соціальної справедливості шляхом доступності здобуття необхідних компетентностей відповідно до мистецько-освітніх потреб, формування духовності особистості, її національної самосвідомості, забезпечення розвитку мистецьких здібностей, набуття початкових професійних, у тому числі виконавських компетентностей, естетичного досвіду та ціннісних орієнтацій через активну мистецьку діяльність.

4. ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ

Для досягнення визначеної мети Програми розв'язання проблеми можливе шляхом:

- запровадження постійного моніторингу діяльності мистецьких шкіл з метою підвищення його якості;
- модернізації, оновлення змісту та умов надання мистецької освіти;
- розширення функцій мистецьких шкіл;
- створення умов для надання якісної мистецької освіти;
- оновлення змісту своєї діяльності, спрямування її на розширення вибору індивідуальних навчальних траєкторій учнів;
- реалізації освітніх програм початкової спеціалізованої мистецької освіти (початкової професійної мистецької освіти) відповідно до типових освітніх програм, які є стандартами початкової мистецької освіти;
- побудови індивідуальних освітніх траєкторій для кожного здобувача початкової мистецької освіти шляхом запровадження різних освітніх програм; оптимальної індивідуалізації програм навчання з урахуванням здібностей учнівської молоді;
- розширення доступності початкової мистецької освіти, забезпечення доступу до початкової мистецької освіти мешканцям громад незалежно від віку та з урахуванням особливих освітніх потреб шляхом створення в громадах мистецьких шкіл або філій (класів);
- зростання статусу мистецької освіти;
- підвищення якості кадрового забезпечення;
- підтримки творчо обдарованих дітей та молоді;
- створення умов для творчого самовираження кожного здобувача початкової мистецької освіти шляхом надання можливості для публічного

демонстрування ним своїх мистецьких виконавських досягнень;

- створення ефективної системи підвищення кваліфікації працівників культурно-мистецької сфери;

- підвищення якості та оновлення системи оцінювання результатів роботи педагогічних працівників шляхом підвищення мотивації набуття нових знань для розвитку свого професіоналізму;

- поліпшення інформатизації та комп'ютеризації навчально-виховного процесу;

- здійснення навчально-методичного забезпечення навчальних закладів;

- розробка та прийняття відповідних регіональних програм для результативного вирішення нагальних питань функціонування системи мистецьких шкіл.

5. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Фінансове забезпечення заходів Програми здійснюватиметься за рахунок асигнувань обласного бюджету, які передбачаються у кошторисах відповідальних виконавців Програми, коштів місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг фінансування Програми за рахунок коштів обласного бюджету визначається щороку, виходячи з конкретних завдань та можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді.

Обсяг фінансування Програми з інших місцевих бюджетів визначається при затвердженні відповідного бюджету.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми складає **339236,654 тис.грн.** та може корегуватися під час її виконання.

Ресурсне забезпечення обласної цільової довгострокової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2011-2025 роки наведено у додатку 2.

6. НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАХОДИ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Напрямки діяльності та заходи обласної цільової довгострокової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2011-2025 роки наведені у додатку 1.

Виконання Програми дасть змогу:

- забезпечити доступність початкової мистецької освіти для громадян незалежно від віку та місця проживання, в тому числі і для громадян з особливими потребами, відкриття філій та класів мистецьких шкіл в сільській місцевості (наведено у додатку 3), відкриття нових спеціалізацій в мистецьких школах (наведено у додатку 4);

- забезпечити зростання кількості учнів у школах мистецтв - структурних підрозділах закладів мистецької фахової передвищої освіти у середньому на 2,6% у II етапі та на 2,8% у III етапі;

- забезпечити участь учнів мистецьких шкіл в обласних, Всеукраїнських, Міжнародних конкурсах не менше 19,7% у II етапі та 19,9% у III етапі, від загального контингенту учнів мистецьких шкіл;
- збільшити кількість учнів - переможців обласних, Всеукраїнських, Міжнародних конкурсів у середньому на 9,1% у II етапі та на 10,6% у III етапі;
- відновити та підсилити роль початкової мистецької освіти в житті громад;
- створити ефективні локальні культурні простори в громадах, що базуються на творчій активності мешканців громад;
- розвинути досягнення і надати нові можливості для мистецьких шкіл у сучасних умовах;
- модернізувати зміст початкової мистецької освіти відповідно до сучасних вимог шляхом розроблення та впровадження загально розвиваючих і професійно орієнтованих освітніх програм, навчально-методичних посібників в кількості 1000 примірників з різних напрямків мистецтва;
- стимулювати розроблення програм інклюзивної мистецької освіти початкового рівня;
- забезпечити функціонування шкіл мистецтв при Чернігівському фаховому музичному коледжі ім. Л.М. Ревуцького та Ніжинському фаховому коледжі культури і мистецтв імені Марії Заньковецької як центрів початкової мистецької освіти;
- забезпечення проведення капітального та поточного ремонтів шкіл мистецтв – структурних підрозділів комунальних закладів «Чернігівський фаховий музичний коледж ім. Л.М.Ревуцького» та «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької» Чернігівської обласної ради;
- здійснити підвищення кваліфікації фахівців культурно-мистецької сфери установ культури і мистецтв обласного підпорядкування.

Перелік результативних показників виконання напрямків діяльності та заходів обласної цільової довгострокової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2011-2025 роки наведений у додатку 5.

7. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Виконання програми здійснюється шляхом реалізації напрямків діяльності та заходів виконавцями, зазначеними у цій Програмі.

Учасники Програми, які отримують кошти з обласного бюджету на виконання напрямків діяльності та заходів щокварталу до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом, надають звіт про хід виконання Програми до Департаменту культури і туризму, національностей та релігій

облдержадміністрації.

Безпосередній контроль за виконанням напрямків діяльності та заходів Програми здійснюється Департаментом культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації за координацією постійної комісії обласної ради з питань освіти, науки, культури та інформаційної сфери.

Директор Департаменту
культури і туризму, національностей
та релігій облдержадміністрації

О.В. Левочко